

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry sivistysvaliokunnalle
Asia: VNS 12/2025 vp Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selonteko

Kulttuuri vahvistaa maaseudun pito- ja vetovoimaa

Kiitämme maaseutupoliittisen selonteon osallistavasta valmistelusta. Näkökulmamme kulttuurin merkityksestä maaseudun elinvoimalle on huomioitu. Selonteossa todetaan niin kulttuuripalveluiden, luovien alojen yritystoiminnan, taiteilijoiden, vapaan sivistystyön kuin kulttuurimaisemien merkitys. Maaseudulla tarvitaan monenlaista luovaa osaamista.

Kiitämme selontekoa siitä, että paikallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuri- ja kirjastopalvelujen merkitys veto- ja pitovoimalle on selonteossa tunnistettu. Paikalliset tarinat puhuttelevat.

Yhteisöllisyyden korostaminen selonteossa perustuu sekin tietoon: samanikäisten ystävien merkitys korostuu tutkitusti erityisesti nuorilla. Tuore nuorten vapaa-aikatutkimus näyttää, että kulttuuriharrastukset ovat erityisen tärkeitä tytöille, nuorille naisille ja vähemmistöidentiteetin omaaville. Erityisesti näiden ryhmien kannalta on siis tärkeää pitää huolen siitä, että yhteisöllistä kulttuuritoimintaa on tarjolla. Selonteossa todetaan, että muuttoliike koskettaa etenkin nuoria ja naisia, mutta silti ratkaisua tähän haasteeseen ei haeta kulttuuripolitiikasta! Kulttuuri voisi kuitenkin olla yksi ratkaisu.

Kulttuuri on kaikissa länsimaissa kasvuala osin siksi, että ylipäänsä kivan vapaa-ajan arvostus on kasvussa. Suurin osa suomalaisista kaipaa tutkitusti kotipaikkakunnaltaan monipuolisia kulttuuripalveluja. Sukupuoliero näkyy siinä, että naiset toivovat sitä vielä useammin ja vielä monipuolisemmin.

Huomio tilojen, kuten kirjastojen ja seurantaloiden, kriittisestä merkityksestä kansalaistoiminnalle on oikea. Useimmiten paikallisten kulttuuritoimijoiden toiveet koskevat sopivia tiloja. Kiitämme selontekoa kulttuurin huomioimisesta osana kokonaisturvallisuutta.

Yhdymme kehuihin Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarisen neuvottelukunnan käynnistämästä HAMA-hankkeesta, jossa toteutettiin monenlaisia kulttuuriprojekteja harvaan asutuilla alueilla. Hankkeessa tuli esiin, miten monipuoliseen kulttuuritoimintaan harvaan asutuilla alueilla on osaamista, mikäli sopiva rahoitusmekanismi löytyy. Vaikka rahoitus jaettiin taidehallinnon kautta, rahat tulivat maa- ja metsätalousministeriön budjetista. Jokakesäinen esimerkki suomalaisen kansalaisyhteiskunnan luovista valmiuksista kaikkialla Suomessa on kansainvälisesti ainutlaatuinen kesäteatterikulttuuri.

Kiinnitämme sivistysvaliokunnan huomiota kädentaitojen merkitykseen maaseudun houkuttelevuudessa. Talon kunnostus vaatii osaamista. Kouluissamme on kansainvälisesti ainutlaatuista käsityöopetusta ja myös taiteen perusopetuksen piirissä annettava käsityöopetus on suosittua ja laadukasta. Näistä vahvuuksista kannattaa pitää kiinni ja nähdä myös niiden potentiaali luovien alojen yritystoiminnalle. Tekoäly ei osaa edes virkata.

Helsingissä 23.2.2026
Rosa Meriläinen
pääsihteeri